

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
КЗ «Центр позашкільної освіти»
Протокол №1 від 30.08. 2024р.
Введена в дію наказом по закладу
№17/1 від 30.08. 2024р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор КЗ «Центр
позашкільної освіти
Новоселицької міської ради
Чернівецького району
Чернівецької області»
Гуцуляк Л.Ю.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради Чернівецького району Чернівецької області»

на 2024/2025 навчальний рік

м.Новоселиця

2024

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Вступ

Освітня програма закладу позашкільної освіти – це нормативний документ, який містить характеристику змісту позашкільної освіти, особливості організації освітнього процесу та освітню місію закладу позашкільної освіти.

Освітня програма узгоджена із законами України «Про освіту» та «Про позашкільну освіту», Положенням про позашкільний навчальний заклад, Положенням про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. за № 1036/9635, Типовими навчальними планами для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 р. № 676, наказом Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 року №17 «Про затвердження типової освітньої програми закладу позашкільної освіти», Стратегією розвитку закладу на 2021-2025 роки, освітніми запитами дітей та їх батьків.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної і кадрової автономії закладу освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Освітня програма КЗ «Центр позашкільної освіти» є засобом забезпечення реальних умов для вибору індивідуальної траєкторії розвитку, гарантом досягнення обраних освітніх рівнів, технологічним засобом управління якістю діяльності КЗ «Центр позашкільної освіти».

Метою освітнього процесу в КЗ «Центр позашкільної освіти» є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншого виду творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої само- та/або професійної реалізації.

Основними завданнями є:

- виховання громадянина України;
- вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;

- виховання у вихованців, учнів і слухачів поваги до Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;
- виховання у вихованців, учнів і слухачів патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй і народів;
- виховання у вихованців, учнів і слухачів шанобливого ставлення до родини та людей похилого віку;
- створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;
- здобуття учнями, вихованцями, слухачами первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності;
- формування у вихованців, учнів і слухачів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- задоволення освітньо-культурних потреб вихованців, учнів і слухачів, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;
- задоволення потреб вихованців, учнів і слухачів у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;
- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів;
- вдосконалення фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів, підготовка спортивного резерву для збірних команд України з різних видів спорту;
- організація дозвілля вихованців, учнів і слухачів, пошук його нових форм;
- профілактика бездоглядності, правопорушень;
- виховання в учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;
- формування здорового способу життя вихованців, учнів і слухачів;
- здійснення інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи.

Головні принципи освітнього процесу є:

гуманізація, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;

єдність загальнолюдських і національних цінностей, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;

демократизація, що передбачає автономію закладів позашкільної

освіти різних типів та форм власності у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;

науковість і системність, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти; *безперервність, наступність та інтеграція*, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль закладів позашкільної освіти з іншими закладами та організаціями; *цілісність і наступність* позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; *набуття освіти упродовж всього життя*, за умови наступності та концентричності;

багатоукладність і варіативність, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної сприятливості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;

добровільність і доступність, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;

самостійність і активність особистості, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;

практична спрямованість, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

Освітній процес у КЗ «Центр позашкільної освіти» здійснюється за напрямками: художньо-естетичний, декоративно-ужитковий, еколого-натуралістичний, науково-технічний, туристсько-красознавчий та військово-патріотичний, ґрунтується на засадах особистісного замовлення дітей і їх батьків. Ці замовлення постійно розвиваються, варіюються, в чому і простежується безперервна динамічність позашкільної освіти, її нестандартність та варіативність.

Освітня програма визначає

- вимоги до здобувачів позашкільної освіти в КЗ «Центр позашкільної освіти», які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження;
- перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність;

Освітня програма включає:

- навчальні плани;
- перелік навчальних програм, затверджених педагогічною радою, містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів;
- форми організації освітнього процесу;
- інші складники, що виражають специфіку та особливості освітньої діяльності закладу.

Вимоги до здобувачів позашкільної освіти в КЗ «Центр позашкільної освіти»

- Вимоги до вихованців (вік, рівень підготовленості /не вимагає спеціальної підготовки, передбачає рівень підготовки .../, вимоги до здоров'я – якщо це передбачено специфікою діяльності здобувачів освіти тощо)
- Для зарахування учнів до хореографічних, туристських, спортивних секцій та інших творчих об'єднань претенденти повинні мати належний стан здоров'я, що дозволить набувати відповідні компетентності за навчальними програмами

Навчальний план та обґрунтування його вибору

При формуванні робочого навчального плану враховано вимоги законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 р. № 433, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. № 1036/9635, Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22 липня 2008 р. № 676.

Загальний обсяг навчального навантаження:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин			
		До 1-го року навчання		2-й рік навчання	
		на тиждень	усього на рік	на тиждень	усього на рік
I	Художньо-естетичний Для багатопрофільних	4-10	144-360	4-10	144-360

2	Туристсько-красназнавчий	4-6	144-216	6	216
3	Еколого-натуралістичний	4-6	144-216	6	216
4	Науково-технічний	4-6	144-216	4-6	144-216

Для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань основного рівня за напрямками позашкільної освіти:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		До 1-го року навчання		2-й рік навчання		3-й рік навчання		4-й рік навчання	
		На тиждень навчання	Усього за рік	На тиждень навчання	Усього за рік	На тиждень навчання	Усього за рік	На тиждень навчання	Усього за рік
1	Художньо-естетичний								
	для однопрофільних	4-9	144-324	6-10	246-360	6-10	246-360	6-12	360-432
	для багатoproфільних	4-12 (13)	144-432 (468)	4-12 (13)	144-432 (468)	4-12 (13)	144-432 (468)	4-12 (13)	144-432 (468)
2	Туристсько-красназнавчий	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324
3	Еколого-натуралістичний	4-6	144-216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324
4	Науково-технічний	4-6	144-216	6	216	6-10	246-360	6-12	360-432
5	Військово-патріотичний	4-6	144-216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324
6	Гуманітарний	4-6	144-216	4-9	144-324	6-9	216-324	6-9	216-324
7	Інші	4-6	144-216	4-9	144-324	6-9	216-324	6-9	216-324

Для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань вищого рівня за напрямками позашкільної освіти

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		До 1-го року		2-й рік навчання		3-й рік навчання		4-й рік навчання	

		навчання							
		На тиждень навчання	Усього за рік	На тиждень навчання	Усього за рік	На тиждень навчання	Усього за рік	На тиждень навчання	Усього за рік
1	Художньо-естетичний								
	для однопрофільних	6-12	360-432	6-12	360-432	6-12	360-432	6-12	360-432
	для багатoproфільних	4-12 (13)	144-432 (468)	4-12 (13)	144-432 (468)	4-12 (13)	144-432 (468)	4-12 (13)	144-432 (468)
2	Туристсько-краєзнавчий	6-9	216-324	6-12	360-432	6-12	360-432	6-12	360-432
3	Еколого-натуралістичний	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324
4	Науково-технічний	6-12	360-432	6-12	360-432	6-12	360-432	6-12	360-432
5	Військово-патріотичний	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324
6	Гуманітарний	6	216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324
7	Інші	6	216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324

Тривалість одного заняття в закладі позашкільної освіти визначається навчальним планом і навчальними програмами з урахуванням психофізіологічного розвитку та допустимого навантаження для різних вікових категорій і становить для вихованців, учнів і слухачів:

- віком від 3 до 6 років – 30 хвилин;
- віком від 6 до 7 років – 35 хвилин;
- старшого віку – 45 хвилин.

Перерви між заняттями визначаються режимом щоденної роботи закладу позашкільної освіти та його Статутом.

Навчальний план гурткової роботи КЗ «Центр позашкільної освіти» на 2024-2025 н. р.

№	Назва гуртка	Рівень класифікації	Рік навчання	Кількість		Педагогічне навантаження		Прізвище Ім'я керівника
				дітей	груп	на тиждень	на місяць	

Художньо-естетичний

1	Вокальний спів (мол)	основний	3	18	1	4	16	Маєруца А.Л.
2	Вокальний спів(сер.)	основний	4	16	1	4	16	Маєруца А.Л.
3	Вокальний спів (квінтет)	вищий	6	5	1	6	24	Маєруца А.Л.
4	Сольний спів	основний	5	7	1	9	36	Маєруца А.Л.
5	Вокальний спів	початковий	2	15	1	6	24	Савчук О.О. (сум.)
6	Сценічне мистецтво	початковий	1	15	1	4	16	Лукіян А.М.
7	Сценічне мистецтво	основний	3	15	1	6	24	Лукіян А.М.
8	Сучасний танець	початковий	1	15	1	4	16	Гуцуляк В.В. (сум)
9	Сучасний танець	початковий	2	15	1	4	16	Гуцуляк В.В(сум)

Дітей – 121 , гуртків – 9

Декоративно-ужитковий

1	Бісероплетіння	основний	3	15	1	6	24	Процюк І.І.
2	Майстерня рукодільниць	вищий	5	5	1	2	8	Процюк І.І.
		початковий	1	12	1	4	16	Процюк І.І.
4	Петриківський розпис	початковий	1	15	1	6	24	Замар А.Є.
5	Образотворче мистецтво	основний	4	15	1	6	24	Замар А.Є.
6	Веселкові барви (інд.гр.)	основний	3	12	1	6	24	Замар А.Є.
7	Народні ремесла	початковий	2	15	1	6	24	Олійник Н.Д.
8	Чарівний гачок	початковий	2	15	1	6	24	Дорофтей І.В.
9	Чарівний світ рукоділля	початковий	2	15	1	6	24	Дорофтей І.В.
10	Ліплення	початковий	1	15	1	2		Бабіна А.М.
11	Моделювання іграшок-сувенірів	початковий	2	15	1	6	24	Бабіна А.М.
12	Дизайн інтер'єру	початковий	1	15	1	4	16	Гушило В.О.
13	Смак	початковий	1	10	1	4	16	Гуцуляк Л.І.
14	Смак	початковий	2	10	1	4	16	Гушила Я.В.

Дітей – 184, гуртків – 13

Еколого-натуралістичний

	Природа рідного краю	основний	4	15	1	8	32	Бабіна А.М.
2	Юні флористи	початковий	2	15	1	6	24	Дорофтей І.В
3	Природа і фантазія	вищий	5	8	1	3	8	Олійник Н.Д.

Дітей – 38 гуртків – 3

Туристсько-краєзнавчий

1	Водний туризм	вищий	5	15	1	9	72	Княгницький М.І.
2	Водний туризм	основний	3	25	1	9	72	Княгницький І.М.
3	Спортивне орієнтування	початковий	1	15	1	6	24	Княгницький І.М.
4	Велосипедний туризм	початковий	1	15	1	9	72	Гуцуляк В.В.
5	Велосипедний туризм	початковий	1	20	1	9	72	Гуцуляк В.В.
6	Велосипедний туризм	початковий	1	15	1	6	34	Ністряч.Е.А.

Дітей – 105, гуртків – 6

Всього: дітей – 448 гуртків – 32

Навчальні програми

Навчальна програма – це нормативний документ, який окреслює коло основних знань, умінь та навичок, що підлягають засвоєнню з кожного окремо взятого заняття гуртка.

В рамках реалізації навчальних планів Освітньої програми у 2024/2025 н.р. в закладі викладатимуться такі навчальні програми, як:

№ з/п	Назва програми	Автор (автори)	Рівень схвалення	Документ
Художньо-естетичний				
1.	Вокальне мистецтво	С.І. Літовська	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	лист МОН від 08.04.2016 №1/11- 4657
2.	Сучасна хореографія	Т.Г. Любко	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	Чернівецький КЗ «Юність Буковини» 2019р.
3.	Вокальне мистецтво	Н.З. Чернікова	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	МОН Посібник «Навчальні програми з позашкільної освіти» 2021р.
4.	Сценічне мистецтво	Ю.В. Гасиліна	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.))	МОН Посібник «Навчальні програми з позашкільної освіти» 2021р.

Туристсько-краєзнавчий

5.	Велосипедний туризм	О.С.Боднарчук, В.І. Глей	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	Науково-методична рада з питань освіти МОН України (протокол від 19.06.2013 №2).
6.	Водний туризм	І.М. Княгиницький	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	Науково-методична рада ППО Чернівецької обл. (Протокол № 3 від 20.09 2017р.)
7	Спортивне орієнтування	Наровлянська М.Д., Тяпкіна К.М.	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	МОН України від 14.07.2017р. №1/11-77
Декоративно-прикладне мистецтво та еколого-натуралістичний				
8.	Виготовлення сувенірів	О.В.Свтушенко, Л.О.,Пасхалова.	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.))	лист МОН від 07.10.2019р. №1/11- 8872
9.	Моделювання іграшок - сувенірів	Л.М.Гайдай, О.В. Козачок, Н.І.Зубанова.	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.))	лист МОН від 07.10.2019р. №1/11- 8872

1 0.	Виготовлення іграшок-сувенірів	С.А. Андрійчук І.О., Войчук, Н.В. Вовченко, О.П., Войчук, Н.В. Воронов.	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	лист МОН від 08.04.2016р. №1/11- 4658
11	Виготовлення виробів із бісеру	С.А. Андрійчук, С.А. Василянська І.О. Войчук, Н.В. Вовченко .	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	лист МОН від 08.04.2016р. №1/11- 4658
12	Паперопластика	М. Г. Яременко, Л. А. Осадчук, В. Г. Корнієнко, Л. О. Пасхалова	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.))	лист МОН від 07.10.2019 р. № 1/11-8872)
	Основи фенології	збірник за загальною редакцією В.В. Вербицького	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	лист МОН від 10.01.2020 р. № 1/11-99)
13	Юні флористи	збірник за загальною редакцією В.В. Вербицького	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від	Лист МОН від 03.03.2020р. №22.1/12-Г-150)

			30.08.2024.)	
14	Природа і фантазія	Т.В.Куксанова	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	Чернівецький КЗ «Юність Буковини» Наказ №393 від 18.09.2019р.
15	Навчальна програма живопису	С.А Андрійчук, Н.В.Войчук, Г.Л. Гром, О.М. Рідна.	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	лист МОН від 08.04.2016р. № 1/11-4658)
16	Петриківський розпис	А.В. Корнієнко	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	лист МОН від 15.03.2019 р. № 1
17	«Кулінарний гурток»	Кулик І.Г., Панова В.О.	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	Наказ Чернігівського обласного ІІПО від 09.11.2016 р. №410
18	Навчальна програма конструювання та моделювання одягу	Мельник В.П., Ніколайко Н.Ю. Штаманетян Т.П	Педагогічна рада КЗ «Центр позашкільної освіти Новоселицької міської ради» Чернівецького району Чернівецької обл. (протокол №1 від 30.08.2024.)	Лист МОН від 08.04.2016 р. № 1/11-4658

Методичне забезпечення освітньої програми

Для забезпечення реалізації змісту позашкільної освіти та досягнення очікуваного результату роботи КЗ «Центр позашкільної освіти» керується методичними рекомендаціями щодо організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти Чернівецької області, розробленими методистом НМЦ виховної роботи та позашкільної освіти ІППОЧО

Організація освітнього процесу в КЗ «Центр позашкільної освіти»

Освітній процес в КЗ «Центр позашкільної освіти» організовано за такими організаційними формами:

- творчі об'єднання;
- гуртки;
- групи;
- відділи;
- студії;
- ансамблі;
- театри;
- майстерні;

Заняття проводяться у формі індивідуальних і групових занять. Вибір форм і методів навчання працівники КЗ «Центр позашкільної освіти» визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

Очікувані результати реалізації освітньої програми

КЗ «Центр позашкільної освіти» здійснює освітню діяльність, спрямовану на розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, інших складових компетентностей, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності.

Як результат реалізації освітньої програми є сформованість у вихованців, учнів і слухачів пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей.

Пізнавальні компетентності передбачають оволодіння поняттями та знаннями з різних галузей знань; основ характеристики явищ і процесів

суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля.

Практичні компетентності передбачають формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію.

Творчі компетентності передбачають набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні.

Соціальні компетентності орієнтовані на досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі. Розвиток здатності до професійного самовизначення. Творчого становлення. Формування громадянського поведінки, патріотизму, любові до України.